

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscripte
nu se retrimit.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerico Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifa și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o
serie 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL XXI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din întru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etagiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 193.

Brașov, Vineri 4 (16) Septembrie.

1898.

„Anarchismul n'are patriă.“

Este o fatalitate, ce trebuie să înfrigeze și să indigneze pe fiă-care Italian de bun simț, că și de astădată cel ce a comis atentatul din Geneva, care a produs cea mai dureroasă senzație în totă lumea cultă, este de naștere Italian. Asasinii președintelui Carnot și ai șefului conservatorilor spanioli au fost, precum șcim, asemenea Italiani. Imprejura-rea acésta, că anarchismul se recru-țeză mai ales dintre Italianii fără mijloce de existență, cari pribegesc prin streinătate, a făcut pe unul din diarele de frunte din Roma să scrie un articol foarte amărit despre decăderea morală și crassa nesciință în clasele de jos ale poporului italian.

Cu toate acestea nu i-a venit în mînte nici unui om cu judecată, ca să arunce vina pentru sêlbaticul atentat sêvirșit în contra împêrătesei-regine Elisabeta asupra Italianilor sêu chiar a națiunii italiene. Nu pôte fi făcut responsabil un popor întreg pentru crimele unor indiviți, ai căror creeri au fost irfectați și inveninați de doctrine periculoase, supte mai mult în contact cu streinătatea și cu plevea ei; nu, mai ales un popor, care are atâtea merite pentru cultura și civilizațiunea veacului.

Aberațiunile simțului omenesc, ce s'au putut constata față cu îndrăsneții asasinii, despre cari vorbim, nu derivă din stările bolnăvicioase locale, ci dela bôla socială, ce s'a estins în mod inspăimântător mai mult sêu mai puțin asupra întregului continent european.

A avut decî mare dreptate acel bărbat de stat italian, care a dis, că „anarchismul nu are patriă“. Și tocmai pentru aceea bôla acésta a veacului, care a început a se arăta acum în mod epidemic, este atât de gravă și amenințătoare pentru întreaga societate, fără deosebire de granițele etnice și geografice. Decă anarchismul ar avé patriă, atunci ar fi

mult mai ușor să fiă sugrumat și stîrpit între marginile ei. Dêr așa el este pretutindenea, în Francaia, ca și în Spania, ca și în Elveția etc. și lucrăză în ascuns la distrugerea culturai generale.

E fôrte trist, prin urmare, că din incidentul dela Geneva s'au putut petrece în Laibach, Triest, Sebenico etc. în Austria, și acum în urmă și pe la Fiume, în Ungaria, nisce escese crude în contra Italianilor, mai ales din partea populațiunii slovene și croate de pe-acolo. Este fôrte justă indignarea pentru crima monstruoasă a lui Luccheni; însê ce are fapta acestuia de a face cu paci-nicii și muncitorii lucrători italieni din localitățile numite? Ce vină au ei, că criminalul dela Geneva, care prin îndrăsnela sa și prin lipsa sa de orî-ce simț uman a pus în uimire totă Europa, este de origine italian?

Este sciut, că în amintitele orașe trăesc în număr mare Italiani, cari sunt supuși austro-ungari. Cum vin acéști să fiă persecutați de conlocuitorii lor pentru fapta lui Luccheni?

Este fôrte trist, dicem, ba mai mult, un semn al sêlbătécirei simțurilor, că s'au putut comite atacuri și escese atât de regretabile în contra acestor Italiani. În Laibach au fost așa de mari escesele, încât în tot orașul au trebuit să se sisteze toate lucrările de clădiri și diua și nôptea patrula militară traversăză stradele. Numai cu ocaziunea unui singur atac, în diua de 12 l. c., au fost răniți nu mai puțin, ca 9 Italiani. În Triest au trebuit să se facă arestări cu sutele și la mulți dintre cei arestați s'au găsit revolve și stilette. Asemenea au trebuit să se facă arestări în comuna croată Susak, aprôpe de Fiume.

Se scie, că în acele părți ale monarhiei nôstre, Slovenii și Croații trăesc fôrte rêu cu Italianii. Dêr ôre era acesta momentul potrivit pentru

a-sî vêrsa necazul asupra bieților Italiani, dintre cari cei mai mulți sunt părinți de familie, parte mare, cum am dis, supuși austro-ungari?

Guvernele statelor mari își bat capul de mult de-a găsi o modalitate, cum s'ar puté pune stavilă anarchismului. În urma atentatului dela Geneva, aceste guverne se ocupă din nou și cu îndoită fugrijire de grava cestiune a sugrumării sectei anarchice în Europa și abia au putut ajunge până acuma la constatarea, că ar trebui să se ia măsuri comune internaționale în contra organizațiunii internaționale anarchiste.

Stând astfel lucrul și fiind așa de grea combaterea cu succes a anarchismului, este o adevărată nebuniă a crede, cum fac escedenții din Laibach, Triest etc., că prin demonstrațiunii violente contra Italianilor nevinovați de pe-acolo s'ar puté răsbuna crima dela Geneva, ori pune chiar stavilă anarchismului ucigător și distrugător.

Rêtăcirile escedenților din Carniolia și Istria, și sêlbaticia lor purtare față cu conlocuitorii italieni nu pôte fi scușată nici prin provocarea la sentimentele lor dinastice, căci aceste sentimente nu le dă voiă de-a fi nedrepti și a maltrata pe alții nevinovați. Er antagonismul național, ce-i desparte de Italianii din acele ținuturi, nu pôte pleda, decăt numai în contra lor, făcênd, ca să fiă și mai vinovați.

Nu acésta e calea, ce pôte duce la delăturarea rêuului celui mare, ce se lătesce ca o cangrenă tot mai mult, ci numai o frătêscă înțelegere și apropiare între popóre pôte să pună capêt odată anarchismului fără patriă, precum și multor altor patime rele, ce împedecă și amenință mersul liniștit al culturai și libera dezvoltare a popórelor lumei.

Môrtea Impêrătesei-Regine.

Circularele Consistoriilor române.

Am amintit erî, că din incidentul asasinării din Geneva, Consistoriul archidieceșan din Sibiu a dat o circulară cătră clerul bisericei române gr. or. din Archidieceșă, prescriind în ce chip să se manifesteze doliul pentru tragica môrte a împêrătesei regine.

Aflăm acum, că și Consistoriul metropolitan din Blășiș a luat în ședința sa dela 12 l. c. măsurile de lipsă pentru a da espresiune doliului pentru marea pierdere, ce a îndurat'o augustul nostru suveran și popórele lui credincioase. S'a dipus ca până în diua imormentării să se tragă clopotele dela toate bisericile în fiă-care di și să se facă parastas. Êtă un pasagiu din circularul Consistoriului din Blășiș:

„In acest moment de grea încercare, lealitatea nôstră neclintită moștenită dela părinții și străbunii nôștri, ne îndemnă pe toți să dăm espresiune viuă simțimintelor nôstre de adêncă durere pentru întemplantura înfricoșată, care a aruncat în doliu întreaga casă domnitore și pe tote popórele, er pietatea isvorită din credința nestrămutată cătră Majestatea Sa prea înduratul nostru împêrat și rege apostolic, ne face să împreunăm și noi rugăciunile nôstre fierbinți cu rugăciunile tuturor popórelor monarhiei pentru odihna sufletului adormitei în Domnul împêrătese și regine și pentru-ca Domnul Dumneșeu să întărescă cu mângăerile sale cerasel inima părintêscă a augustului nostru monarch.“

Din circularul Consistoriului archidieceșan din Sibiu estragem următorul pasagiu:

„La durerea prea bunului nostru părinte, la durerea Consistoriului, convinși suntem, se alătură clerul și poporul din archidieceșă nôstră transilvană, care între virtuțile cardinala cetățenesci la locul prim a pus totdeuna lealitatea cătră tron și patrie, alipirea necondiționată de dinastie.“

A di am primit și circularul dat de cătră Consistoriul gr. cat. din Lugoș cătră întreg clerul diecesei. Prin acest circular

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Câte-va reflexiuni asupra originii Românilor brașoveni.

De

Nicolae Sulică.

— Urmare. —

Dêr coincidențe și mai caracteristice aflăm în obiceiurile, ce se practică la nuntă, pe cari a-le înșira aici ar fi prea îndelungat.

Pe lângă aceste coincidențe de caracter etnografic, mai trebuie să relevez un însemnat moment antropologic: tipul Românilor brașoveni, care pune mai pe sus de orî-ce înădăoșă originea lor românească. Statură mijlocie și robustă, piept puternic, cap unghiular, fruntea scundă, sprincene stufoase, cu un cuvênt idealul unui legionar — êtă tipul Românului brașoven. Aceiași tip întocmai îl aflăm la grupul sudic al Românilor din Balcani. (Weigand, Wlach-Meglen, XXIX).

Alt moment, care légă strict pe Românii brașoveni de cei din sudul Dunării, e limba lor, cu particularitățile ei deosebite și neobișnuite, care tocmai din pricina acésta a fost une-ori ridiculizată.

Așa d. e. Anton Pan, voind să-și ridă de graiul brașovenilor, le pune în gură următorul dialog provincial despre falsificațiunea vinului.

— „Mêi sôte, vêzt-ai tu ghie?“
— „Am vêzt, mêi“, dișe „și-o miie.“
— „No, da cum îi? de-ai vêzt, spune!“
— „Da au îi, mêi, v'o minune?
De n'ai vêzt, cred pot sê-ți pară.
No mê, sê-ți spun, cum îi dară.
Îi albă și stenchisoră,
Rêscăcănată la sôre.“
— „No minți, tu, că n'ai vêzt ghine;
Sê-ți spun io, cată la mine:
Ghia aea-i pi-un deal pusă,
Tot cu țepi pin ea împunsă,
Și cochile, voinici tună
Pôma ei, de i-o adună,
Și supt chicioare imparcă,
Sê-i cure zêma, o calcă.“

Apoi pi-acea zêmă dragă,
O botez ghin, și o bagă
In o scorbură întinsă
Cu bete d'alun încinsă,
De-aci mere o borêsă,
Ce îi dișe cârjmăresă etc. etc.

(Anton Pan. Povestea vorbii. Bucureșol 1852 t. 1. p. 115-6).

Am citat aceste câte-va versuri, numai ca curiositate. E evident, că Anton Pan aici confundă graiul Românilor brașoveni cu graiul celor de pe țera Oltului. Românii brașoveni, și anume Trocarii, nu vorbesc întocmai așa. Românul din Scheiș dișe „vêzt“ și „ghine“, încolo toate celelalte sunt particularități ale dialectului de pe țera Oltului.

Și tocmai forme, ca „vêzt“ (vêđut), „câzt“ (câđut), așa-dêră aceste forme sincopate forméză una din particularitățile caracteristice ale dialectului trocăresc, cu atât mai virtos, cu cât sincopa¹⁾ e în mod con-

¹⁾ Căderea unei vocale între 2 consonante.

secuent²⁾ observată în anumite forme și la anumite cuvinte. Acesta e principalul fenomen bătător la urechiă al graiului brașovenesc; și tocmai acest fenomen forméză caracteristica principală a unui întreg grup dialectal al Românilor din Balcani, al grupului dialectal sudic. Românul neaoș brașoven conjugă d. e. astfel verbul „mê duc“: mêc, tecî, sêce, necem etc. mêceam, teceai etc. Aceiași cas întru tote identic îl avem și la Românii din Balcani aparținători grupului sudic dialectal (Weigand, Olympo-Wlachen pag. 101; Aromunen II. pag. 346 șg.).

Coincidențe fôrte instructive aflăm apoi la fraseologia. Așa d. e. Românul brașoven, întocmai ca și cel Macedonen, adeseori aplică frasa „mi-se face“ în sens de „mi-se pare“, precum bunăoră „mi-se făcea în vis“ (imîi părea în vis) etc. etc.

²⁾ Sporadic obvine ici și colea câte o formă sincopată, ca „vêzt“ și în alte părți, (veđi colecțiunea de poesii poporane de Theodorescu și Jarnick-Bêrsan), dêr nu consecuent ca la Brașoveni.

se dispune, ca în toate bisericile din diecesă să se celebreze liturghie cu parastas pentru odihna sufletului augustei adormite în Domnul; scolarii să asiste în corpore la acele liturghii; în ziua înmormântării și a jalnicei festivități să se țină vacanțe. Circularul încheie astfel: „Și rugându-ne, ve nerabili frați, la altarul Domnului pentru odihna sufletului adormitei, cu căldură se implorăm totodată dela părintele îndurătorilor îmbelșugarea darului mângăitor peste Prea înălțatul nostru Suveran, sfâșiat acum a doua oră cu atâta cruzime întru cele mai nobile ale inimei sale“.

Asemeni circulare au adresat către clerul dieceselor lor și Consistoriile dela Arad și Caransebeș.

Transportarea osămintelor.

Geneva, 14 Septemvre. Rămășițele pământești ale împărătesei-regine au fost transportate ađi dela hotel Beau-Rivage la gara din Geneva, pentru a fi duse la Viena cu trenul special de curte, ce a sosit aici. Poporațiunea orașului a manifestat și de rândul acesta doliul său într'un mod simplu, însă măreț. Pe stradele, prin care a trecut cortegiul funebru, mișunau mii de ómeni. Pe edificii erau arborate stindarde de doliu, cari sub flor negru purtau colorile Elveției și Genevei. Cortegiul a părăsit hotelul la 8 óre dimineața. Inaintea lui mergeau jandarmii în ținută de gală, după ei carul mortuar tras de patru cai, apoi două trăsuri încărcate cu cununii și éráși șese trăsuri, în cari ocupau loc persoanele din suită. La cortegiu au luat parte 20 trăsuri. Cortegiul a străbătut strada către gară în pas încet. Miile de ómeni stăteau pe delături muți, cu capetele plecate și desvélite.

Testamentul împărătesei-regine.

Viena, 14 Septemvre. Testamentul împărătesei-regine, care a fost depus la oficiul supremului măestru de curte, a fost desfăcut luni. Testamentul fu pregătit pe timpul când Suverana se simțea rău. El este de cuprins scurt și scris de însași mâna împărătesei-regine. Suverana a dispus, ca castelul din Lainz să fiá al arhiducesei Maria Valeria, ér cel din Corfu („Achilleon“) al principesei de Bavaria Gisela. Cât timp însă va trăi monarchul, folosința acestor două castele o va lua Majestatea Sa. Intru cât la mórtea împărătesei-regine se va afla și avere în bani, aceștia sunt destinați pentru nepoți. Impărătesa-regină a dispus, ca partea mai însemnată a averii sale în bani să fiá datá Elisabetei, fiica prințesei Stefania, véduva moștenitorului de tron. In testament se fac părți însemnate damelor de curte și servitorilor. Privitor de obiectele de preț, juvaericele, Suverana a dispus deja de mult. Câte-va luni înainte șile-a vëndut, și suma din vëndare se urcă la mai multe milioane. Din sumele acestea o parte se va folosi pentru adaptarea castelului „Acheillon“, ér restul se va împărți între rudele princiare.

Cestiunea fiind în punctul acesta fórte interesantă, merită un studiu special și detaiat comparativ-linguistic, ceea-ce voiđ face cu altá ocașune. Pentru scopul, ce ne-am propus de astá-datá, sunt de ajuns cele câte-va frapante coincidențe lingvistice, ce le-am remarcat.

Dér judecând cestiunea chiar cu totul independent de Români din Balcani, trebuie să ajungem la conclusiunea originei românesce a actualilor Români brașoveni, căci înainte de tóte, admitând fantastica teorie a originii bulgáresce a Românilor brașoveni, cum s'ar puté explica, că *spiritul limbii românesce* s'a păstrat atât de curat și nealterat; cu alte cuvinte, cum s'ar puté explica, că multe din legile fonologice, cari au presidat la incheierea limbii românesce, în graiul Brașovenilor sunt încă și ađi active?³⁾

³⁾ Așa e d. e. trecerea lui o neaccentuat în u Din corónă (monetá) își face brașovenul „curună“. Sunetul „h“, care a perit deja în limba latină vulgară, și prin urmare nu l'a avut nici vechia limbă ro-

„Acheillon“ a costat'o pe împărătesa sume fórte mari. Avere mare în bani gata n'a avut nici-odată împărătesa. Apanajul anual făcea suma de 75,000 fl., pe cari dënșa îi dăruia aprópe toți pentru scopuri de binefacere.

Inmormântarea.

Viena, 14 Septemvre. In biserica Burgului și in cripta Capucinilor se fac pregătiri pentru înmormântare. Éri înainte de amiađi s'a ținut un consiliu in oficiul măestruului suprem de curte. După dispozițiunile de până acum, cadavrul împărătesei va sosi mâne, Joi, la 15 l. c. séra 10 óre, la gara de sud. Cosingul va fi dus din gară pe un car tras de 8 cai la Burg, și acolo va fi pus pe catafalc in biserică. Vineri în 16 și Sâmbătă în 17, marele public va puté privi catafalcul. Inmormântarea se va face Sâmbătă la 4 óre d. a. Vigiiliile se vor ținé luni în 19, misele de iertare în 20, 21 și 22 in biserica Burgului. La ordinul expres al monarchului, doliul de curte va ținé 6 luni.

Viena, 14 Septemvre. La dorința Majestății Sale monarchului, Suverana va fi înmormântată lângá moștenitorul de tron Rudolf. Spre scopul acesta se va delătura de lângá sarcofagul acestuia sarcofagul arhiducelui Carol Ludovic.

Viena, 14 Septemvre. Este sigur, că la inmormântare vor lua parte: împératul Wilhelm, regele Carol al României și regii Saxoniei și Serbiei. Probabil, că regele Italiei va fi reprezentat prin principele de Neapol, ér regina Angliei prin ducele de Connaught.

Convorbire cu ucigașul.

Geneva, 13 Septemvre. Corespondentul lui „Neue Freie Presse“ a véđut ađi pe ucigașul Luccheni. Judele de instrucție a condus pe Luccheni pe coridorul închisorii. Judele i-a đis:

— Așteptá Luccheni. Cunosc pe domnul acesta?

Nu!

— Unde ai fost în 30 August, când împărătesa se afla în Territet?

— Miercuri am lucrat la zidirea palatului poștei.

— Mâna stângá ai folosit'o pentru comiterea crimei?

— Nu, eu totdeuna mă folosesc de mâna dreaptá; și acum am înfipt pumnalul cu acesta mâna.

El isbucni apoi într'un ris cu hohot și arátá, cum a comis crima.

Judele l'a întrebat apoi, că ucis'ar fi, de ar fi putut, pe regele Umberto, ori pe Crispi?

— Pe regele bucuros, pe Crispi nu. Crispi este un tâlhar. A furat 500,000 de lire. In locul lui, eu aș fi furat mai mult. Dinaintea hoților omul trebuie să-și descopere capul. Hoț eu nu omor.

Rise éráși grozav. Acest cinism a mișcat și pe judele de instrucție. Luccheni întrebá:

Étá încă câte-va reflexiuni.

Cronicele⁴⁾ bisericei sf. Nicolae din Brașov datéză acéstá descálecare cu anul 1392, ér ca motiv al emigrării aduc fómetea, ce ar fi isbucnit in patria emigranților. Ocașune fórte potrivită de a se stabili pentru tot-dénna in Brașov, li-s'a oferit prin construirea bisericei negre sásesc, care, precum se șcize, a durat 40 de ani. In punctul acesta datele cronicelor românesce consuná cu datele cronicarilor sași. (Va urma.)

mânesce, asemenea nu-l póte suferi graiul brașovenesc, căci se đice d. e. „ot“, „am“. Étá dér ce am înțeles mai sus sub spiritul genuin al limbii românesce.

⁴⁾ Esistá mai multe, cari însă tóte se par variante, séu copii ale unui singur arhitip. Una a fost publicată de Cogălniceanu în Dacia literáră ed. 2. Jași 1859 sub titlul: Gipa. Cronologia bisericei Scheiđ, ce se đice Bolgarseg. O cronicá manuscrisă se aflá in archiva orașului Brașov, alta in archiva bisericeii sf. Nicolae, ér altele in posesiunea academiei române.

— Ađi am cerut țigará. Voiđ primi, ori nu?

— Acuși vom vedé! răspunse judele. Ucigașul rămâne constant pe lângá asertiunea, că n'are tovaráși.

Luccheni — nume fals.

Sciri sosite din Geneva susțin cu hotărre, că *numele adevérat al asasinului împărătesei-regine încă nu este cunoscut*. „Luccheni“ este un nume fals, pe care asasinul îl folosește cu scop de-a dificulta autorităților descoperirea altor soți de principii ai săi. Asasinul, care susține, că n'a învățat nici o măestria, nu face nici-decum impresiunea unui om de rând. Espresiunile lui sunt alese, e dibaciú în maniere și nu se vede a fi om prost. Chiar și din modul îngrijat, cum îi place să umble îmbrăcat, se conchide cu hotărre, că asasinul face parte din *straturí mai înalte ale societății*, de cum se afirmá, și că documentele, prin cari își legitiméză numele de Luccheni, le-a furat dela proprietarul legal al lor. Din semnele de până acum se conchide, după-cum spun scirile din Geneva, că Luccheni este un *vechiú student de mediciná, născut in Forli, al cărui nume adevérat e Luigi Lucchasi-Cassin și care de origine este Iidan*.

Sciri de felul acesta au sosit și în Budapesta încă de Duminecă, dér n'au fost date publicității, căci până acum s'au párut a fi mai puțin verosimile.

Nou candidat pentru cercul Hérmanului.

Scim, că comitetul sásesc împreună cu cel unguresc din Brașov au primit să candideze, ca deputat pentru cercul electoral al Hérmanului, pe secretarul de stat Iakabffy, fostul fișpan al Caraș-Severinului. S'a și dus o deputație să-i ofere acestuia candidatura. Intrațeea a isbucnit o mare nemulțumire între alegătorii sași cu acéstá candidaturá și cele două foi sásesci din loc s'au luat la pér, organul „verđilor“ susținénd, că cei din comitet cari vor s'alégá un Ungur guvernamental, sub cuvânt, că așa ar preinde „pactul“ încheiat cu guvernul, sacrificá interesele naționale sásesc. Nemulțumit cu candidarea lui Iakabffy, alegătorii sași din Herman, Prejmer și Sânpetru au trimis eri o deputație la protopresbiterul evang. din Brașov Francis Obert și i-au oferit în tótá forma mandatul de deputat din cercul Hérmanului. Obert a declarat, că se pune la dispoziție pentru cauza naționalá sásescă și că *primesc candidatura*. Acum organul verđilor apelézá la alegătorii sași, ca toți să-și dea votul acestui candidat sas, cel dintâi candidat, care va fi ales éráși pe basa programului sásesc.

O lámurire. Điarul „Timpul“ din Bucuresci scrie în numărul său dela 3 (15) Septemvre:

„Điarul „Dreptatea“ de eri ne cere să spunem numele persoanei, care a remis in copie d-lui Take Ionescu cele două acte emanând dela guvernul unguresc, pe care d sa le-a cetit în Camerá și dintre care unul se preinde de către „Voința Naționalá“, că este fals.

„Satisfacem acéstá curiositate. Améndoué acele acte au fost remise in traducere românesce, așa cum le-a cetit în Camerá, d lui Take Ionescu de către Prea Cucernicia Sa părintele Voina, protopopul din Brașov.

„Actele au fost remise d-lui Take Ionescu cu privilegiul unei consultări asupra drepturilor bisericeii Sf. Nicolae din Brașov in contra statului român și a mijlócelor de a face să se respecteze aceste drepturi.

„Prea Cucernicia Sa părintele Voina nu a cerut expres discrețiune d-lui Take Ionescu, deși póte a avut intenția să o facá. In acéstá stare de lucruri d l Take Ionescu a cređut, că face operá de dreptate socialá, producénd actele in Camera României“.

Revistá externá.

Atentatul fioros din Geneva preocupá așa de mult atențiunea politiciilor și a guvernelor, încât cestiunile mari politice dela ordinea țilei au fost de câte-va zile cu totul înláturate și presa européná n'a scris țilele acestea decât aprópe exclusiv des-

pre crima blástematá a lui Luccheni și despre doliul adénc, ce a cuprins monarchia austro-ungará. Voiđ să dăm o ogliundá a situației internaționale, reasumám urmátórele fapte petrecute in timpul mai recent:

Afacerea Dreyfus

a luat o întorséturá surprinđtóre. La 13 l. c. s'a dat pe față, că președintele Republicei, Felix Faure, este absolut contra revisuirii procesului Dreyfus, și in privința acéstá sprijinesce intru tóte pe ministrul de réșboiú Zurlunden, care încă e in contra revisuirii. In urma acéstá se așteptá cu mare încordare pașii ce-i va face ministrul-președinte Brisson. Scim, că mai țilele trecute „Agentia Havas“ anunțase, că ministrii sunt unanim pentru revisuire, și acum étá că se descopere contrarul. Unele țiare susțin, că pricina înláturării revisuirii ar fi Rusia, care e compromisá in acéstá afacere, ba că colonelul Henry ar fi făcut cunoscuta falsificare, numai pentru a abate prin acéstá bănuialá față de Rusia.

Cestiunea Cretei

se încurcă tot mai mult. Guvernatorul interim Edhem-pașa a publicat starea de asediú și statarid și de atunci musulmanii pářasesc orașul Canea in massá. Mésura acéstá însă nu dá admiralilor nici o garanție, fiind-cá s'au convins cu ocașia măcelului din țilele trecute, că nici o încredere nu se mai póte pune in armata otomaná și in funcționarii turci. Admiralii au și hotărít să róge pe guvernele respective, ca cei 15,000 de bașibozucú din Creta să fiá scoși din insulá, autoritățile turcesce să fiá înláturate și să se numescá definitiv un guvernator suprem.

Lui „Times“ din Londra i-se telegrafézá, că creștinii din Creta s'au adunat la un loc și se pregătesc a năvăli asupra musulmanilor. Atacul între ei și musulmani se așteptá in tot momentul. Décă acéstá se va întâmpla in adevér, atunci situația din insulá se va complica și mai mult in lipsa de trupe suficiente a puterilor.

Dupá réșboiú.

In ședința dela 13 Septemvre a Senatului din Madrid s'a petrecut o scená șgomotósá. Senatorul Almenas a fost provocat să numescá pe acei generali, despre cari a đis, să-și lege de grumađi cingătórea sabiei. Almenas a strigat: Bine, décă vreți să șciți, ei sunt Weyler, Blanco, Primo di Rivera și Cervera. Cuvintele lui Almenas au provocat o mare furtună. In mijlocul uriașului șgomot președintele și-a sdrobotit clopoțelul.

Tot in acea ți camera din Madrid a primit preliminarul de pace.

Din Manila vine o șcire interesantá. Americanii au călcat condițiunile statorite la capitulare, și au năvălit asupra caselor private și publice. Ei au pus mâna pe oficiile publice, au pustiiit archivele și au rápit din cassierii banii visteriei spaniole.

SCIRILE ȚILEI.

— 3 (15) Septemvre.

Afará cu religia din școlá! Fóia un-gurescá „Néptanitok Lapja“, care, după cum se șcize, se trimite și școlólor nóstre confesionale cu de-a sila, într'un articol publicat in nr. 35 din a. c. laudá in mod demonstrativ dispozițiunile, ce le-au luat Americanii față cu insula Cuba îndată după ocuparea ei, eliminând numai decát religia din școlé și impunénd limba englesá, ca studiu obligator. Tótá tendința articulului din „Néptanitok Lapja“ este îndreptată in contra religiei, care ar dori să nu se mai propună in școlé, ba póte ar vré chiar să fiá înlocuite și órele de religie cu limba un-gurescá, ca ast-fel maghiarisarea să mérgá mai repede. — Ei bine, o fóia un-gurescá, care pe lângá alte infecții ale sale mai face propagandá și in contra religiei, mai póte fi toleratá in școléle și in casele în-véțătorilor școlólor nóstre confesionale? N'ar fi óre timpul să se facá demersuri serióse pentru a libera școléle și comunele nóstre de sarcina de a mai susținé asemenea foi infecte?

Limba și literatura croată la universitate din Budapesta. Până acum limba și

literatura croată se propunea la universitatea din Budapesta numai ca studiu extra-ordinar. Acum însă ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică a declarat căteadra pentru limba și literatura croată ca *catedră ordinară*, fiind numit profesor d-l Dr. Ed. Margalits, care a funcționat și până acum ca profesor extra-ordinar. E caracteristic, că în hârtia, prin care profesorul croat e numit profesor ordinar, ministrul accentuează, că „catedra de limba și literatura croată e de o însemnătate deosebită pentru de-a aduce în legătură mai intime pe cele două națiuni (croată și maghiară)”. „De aceea”, dice mai departe ministrul, „e cu totul îndreptățită dorința, ca limba și literatura croată să fie reprezentată la universitatea din Budapesta printr-o catedră ordinară și prin această să se dea mai multă ocaziune tinerilor maghiari de a cunoaște limba și literatura croată, er tinerii croați, cari studiază în Budapesta, să-și poată cultiva în mod scientific literatura și limba lor maternă și la universitatea din Budapesta”.

Regele și Regina României în Elveția. Regele și Regina României: au părăsit Ragazul, mergând la Rainach, în Elveția. Majestățile Lor sunt în cea mai deplină sănătate.

Cum condolează doi Maghiari neași. „Egyetértés” publică în numărul dela 13 Septembrie scirea, că contele Emeric Karolyi și deputatul Justh Bela s'au cercetat pentru o nimica totă. Urmarea a fost, că sublimii „patrioți” s'au bătut în săbii într-o sală de scrimă din Peșta, răbindu-se împrumutat. „Magyar Ujság” cel cu esclamarea, că „Dumnezeu a păcătuit contra națiunii”, căci a lăsat să fie asasinată împărătesa-regină, ar face un nespun de mare serviciu, decât ar spune, că duelii din Peșta contra cui au păcătuit, când în aceste zile de doliu s'au bătut în săbii? Ori dora a fost și acest duel o manifestație de doliu?

Aniversarea luării Griviței. Cu ocazia serbării zilei de 30 August, d. general Berendei, ministru de război, a adresat M. S. Regelui, la Ragaz, felicitări în numele armatei. M. S. Regele a bine-voit a da următorul răspuns: *Mulțumesc din tot sufletul pentru felicitările așa de bine simțite ce mi exprimați în numele iubitei mele armate, pentru fericirea și propășirea căreia fac neîncetat cele mai căldurose urări.*

Congresul studenților. Comitetul studenților universitari Tulcei a lansat un apel către cetățenii din Tulcea, în vederea congresului, care se va ține acolo în Sept. Fiii orașului și județului Tulcea invită populația să facă o primire frumoasă studenților, spre a dovedi dragostea, ce poartă patriei mame și fiilor întregii României.

O cunună a Țiganilor. „Budap. Hirnap” spune, că primașul bandei de țigan din Peșta, Bela Radics, a cerut voie dela măestrul suprem al curții din Viena, să poată pune o cunună pe cosciugul împărătesei-regine. Cununa aceasta este legată de o reminiscență — dice diarul maghiar. Doi ani înainte de acesta, la 14 Octomvre, împărătesa-regină se afla între munții Budei dimpreună cu fiica-sa Gisela și cu dama de conversație Ferenczy Ida, pe veranda unui hotel. Din cealaltă parte a hotelului se auzi glas de violină, care cânta: „cântecul iubit” al moștenitorului Rudolf: „Édes anyám is volt nekem” . . . („Am avut ș-o mamă dulce”). Cântecul era executat de banda lui Radics la espresa dorință a Suveranei. După apunerea soarelui, Suverana intră în sala de mâncare, unde a lăsat să-i cânte Radics până la 7 ore. „Budapesti Hirnap” îmbracă acest episod în haină poetică, vrând să arate cum nenorocita împărătesă-regină căuta une ori, să-și stîmpere durerea după fiul său, în ascultarea cântecelor unguresc. . .

Musica română în Petersburg. „La Revue Artistique” din Petersburg cuprinde în ultimele numere portretele a trei artiști români, care debutază actualmente la Petersburg. D-ra Botez, cântăreț româneș,

cântă la „Arcadia” numai cântece naționale românești foarte gustate de publicul rus. D. Miloș Nițulescu, un violinist excelent, dirigéază orchestra română dela „Aquarium” cu mult succes și d. Sava Pădureanu concerteză într-o mare grădină-restaurant, de mai multă vreme. Musica românească le place foarte mult Rușilor.

O mașină de prins pureci. Cetim în „Patria”: Compatriotul nostru d-l S. Zugrav, ampioiat de finanțe în Viena, ne trimite spre publicare următorul avis interesant: Înainte de circa 2 luni făcui o descoperire din întâmplare; inventai mai bineșis o mașină de prins pureci, care încă nu există până acuma. După construirea mea ea e unică în felul său. — Prin 2 săptămâni practicați în continu și dedui de un rezultat mulțumitor. Persoana n'are alta de a face, decât a așeza noaptea mașina în mijlocul odăiei, prindându-se ast-fel un număr imens de pureci. Laicul va crede: bine, decât dorm, cum de sare bietul purece dela sinul meu la mașină? Atracțiunea acesta e secretul meu rezervat, până ce nu-mi voi fi dobândit patentul!

Temperatura în Bucuresci. După un frig neobișnuit în luna August, de vre-o trei zile, serie „Timp.”, avem în capitală călduri foarte mari. Marți la orele 2 după amiazi, termometrul Celsius arăta la sora 37 de grade.

Capetele încoronate.

„Drapelul” din Bucuresci, vordind despre dramele ce se întâmplă în familiile imperale și regale, serie următoarele:

La prima vedere ar părea, că nu există muritori mai fericiti decât capetele încoronate. Din atâtea sute de milioane de ființe, pentru care simpla problemă a traiului zilnic este încunjurată de cele mai grele dificultăți, din atâtea sumedenie de omeni, cari cu prețul celor mai mari sacrificii și celor mai teribile eforturi ajung să-și creeze o sorte mai bună, un nume, o pozițiune socială, apar câte-va personalități, care prin simplul fapt, că și-au dat ostentia să nască, au tot ce pot dori, toate bogățiile lumii, ca și toate onorurile, totă gloria, pe care un deceniu poște o îngrămădesc asupra unui singur om, au strălucire fără sémén, au puțința de a-și înscrie un nume neperitor în marea carte a istoriei.

Acești privilegiați ai omenirii și ai sorței, par a fi la adăpostul orî cărei miseriei, de care e vecnic amenințat un muritor de rând.

Și cu toate acestea, nu există drame mai înspăimântătoare decât acele, care se întâmplă în familiile regale și imperiale, nu există miserie mai tragice, ca acele, care lovesc, dela o vreme încôce, capetele încoronate.

Și aceste miserie și nenorociri nu sunt mari numai prin contrastul, care-l fac cu atotputernicia celor loviți, ci sunt mari și prin ele însăși.

Casa de Austria ne dă pilda cea mai grozavă. Nenorocirile cele mai cumplite urmăresc cu o înspăimântătoare persistență această nefericită casă domnitore.

După cum am spus-o și cu altă ocazie, împăratul Austriei, copil încă, s'a urcat pe tron în mijlocul celor mai mari frământări politice ale anului 1848.

De abia însurat, a pierdut pe primul copil, și după câțiva ani, într'un război nenorocit, a pierdut aproape toate posesiunile din Italia.

După aceea un desastru financiar a băntuit țera, aducând-o la două degete de faliment.

În 1867 țera a fost desmembrată într-o împărăție și un regat, după un nou război nenorocit, în care au fost pierdute două provincii: Veneția și o parte a Silésiei.

Din ziua aceea au încolțit toate semintele de luptă și de ură între naționalități, care au ajuns astăzi să pună în primejdie existența însăși a țerei.

În acest timp una din cele mai misterioase drame răpia viața moștenitorului tronului, unicul copil de gen masculin al familiei, podoba și speranța ei în viitor.

Drama din urmă, asasinarea împărătesei, care fusese precedată de tragicul sfârșit al surorii ei, ducesa d'Alençon, în incendiul dela bazarul de caritate din Paris, culminează viața de nenorociri sfâșietore a bătrânului monarch.

Suferințele și pierderile casei de Habsburg în a doua jumătate a veacului nostru, constituiesc drama cea mai îngrozitoare din câte a înregistrat istoria.

Celelalte familii domnitore ale Europei, n'au fost nici ele cruțate. E destul să reamintim asasinarea împăratului Alecsandru al II-lea al Rusiei, mărtea prematură a colosului fizic Alexandru al III-lea, minat de o bolă crudă, starea precară a sănătății moștenitorului presuntiv al tronului, pentru a vedé, că familia domnitore a Rusiei nu e mai fericită.

De-asemenea tragică la culme a fost durata și sfârșitul familiei Napoleon în Franca.

În Spania mărtea prematură a unui rege tiner, în care țera punea atâtea speranțe în urma unor desastre și frământări pe cât de inutile, pe atât de sângerose, pierderea coloniilor, durerea Regentei, care vede țera în prăpastie și corôna tinerului ei fiu amenințată, sunt atâtea drame grozave, care arată, că fericirea e rară și puțină în familiile domnitore.

Purpura, aurul, gloria și renumele nu sunt, după cum se vede, de nici un folos și de nici o apărare în contra nenorocirilor și a loviturilor sorței.

Nr. 1655/393.

APELI

Din incidentul asasinării reginei Elisabeta, care trăsese mai departe în memoria noastră recunoscătoare, reprezentanța comunei orașenesci, în ședința ei dela 12 l. c., a dat espresiune sentimentelor ei dureroase de condolență, în protocolul ședinței prin următoarea deciziune:

„Adenc pătunsă de trista scire, că de toți stimata și iubita noastră regină Elisabeta, sprijinitorea întot-deuna gata de jertfă a celor săraci și necăjiți, în 10 l. c. a căzut la Geneva victimă unei crime înflorătoare, și adenc consternată de această blăstămăție revoltătoare, precum și pătunsă de sentimentele de credință neclintită și alipire către iubitul nostru rege și către întreaga familie domnitore. — reprezentanța orașului Brașov își ține de patriotică datorință a da espresiune condolenței, ce o simt cetățenii orașului față cu iubitul lor domnitor și rege adenc lovit, precum și față cu întreaga casă domnitore.

„Această espresiune a condolenței, pe lângă un estras al procesului verbal, se șe comunique d-lui fișpan al Brașovului Mihail Maurer de Ūrmös, camarar c. și r., cu rugarea ca la timpul potrivit să binevoescă a o aduce la cunoscința locului preainalt.”

Conclatafeni!

Aducându-vé la cunoscință acesta deciziune, vé rog de a da espresiune doliului vostru asupra durerosei pierderi — ce am îndurat-o noi și multe milioane de supuși credincioși ai greu cercatului și mult iubitelui nostru rege — și prin aceea, că Sâmbăta viitoare în 17 l. c. dela 4-6 ore după amézi, în care timp scumpele oséminte ale reginei noastre réposate în Domnul vor fi astruate în cripta Capucinilor din Viena, să închideți prăvăliile și usinele vóstre de lucru.

Brașov, 14 Septemvre 1898.

Alesius,
loctiitor de primar.

Literatură.

A apărut în Tipografia „A. Mureșianu” Brașov, volumul al doilea: „Cultura specială a plantelor”, din „Manualul complet de agricultură rațională” de Dr. G. Maior, profesor de agricultură la școla centrală dela Feréstru și Seminarul Nifon, pentru usul școlilor secundare și superioare de agricultură, seminarii, școle normale (preparandii) și de consultat pentru agricultorii practici. Vol. II conține 624 pag. octav mare, cu 202 figuri în text.

Se poște abona la Tipografia „A. Mureșianu” și librăria H. Zeidner, Brașov, I. Kraft Sibiu.

Prețul: vol. I. 5 corône séu 7 lei pentru România; vol. II. 8 corône séu 10 lei pentru România.

ULTIME SCIRI.

Zürich, 15 Sep. Conductul cu cosciugul împărătesc a trecut pe aici erî după amézi, la 4 ore, în sunetul clopotelor. S'au depus admirabile cununî pe cosciug. Multe dame au plâns.

Geneva, 15 Sept. Luccheni a cerut să fiă judecat de tribunalul din Luțerna, unde există pedepsa de mórte, dér cererea sa, fiind nelegală, s'a respins. Cinci anarhiști au fost arestați ca complici. Luccheni a mărturisit, că e membru al clubului anarchist în Lausanne.

Triest, 15 Sep. În Nabresina nisce Sloveni înarmați au atacat pe Italiani.

Geneva, 14 Septemvre. La actul transportării osémintelor împărătesei Elisabeta din hotel Beau-Rivage până la gară, au asistat cel mai puțin 50,000 de omeni. Ordinea a fost esemplară. Cortegiul ajungând la gară, aici a intrat într'un cort bogat împodobit și decorat cu stindarde elvețiene și austro-ungare îmbrăcate în doliu. Cosciugul a fost luat de pe carul mortuar și dus în cort. Archiereul din Geneva a binecuvântat încă odată mortul. La 9 ore trenul separat al curții a plecat din Geneva.

Geneva, 14 Septemvre. A fost mișcător momentul, când trenul curții a plecat ducând cu sine osémintele împărătesei. Era o liniște mormentală. Peronul ocupat de public număreros. După câte-va minute trenul a dispărut. Pe fețele privitorilor se întipăria o jale și totodată o adencă indignațiune, că pe liberul pământ al Elveției s'a petrecut o crimă atât de grozavă.

Viena, 14 Septemvre. Majestatea Sa a ascultat ađi dimințată o misă, ér dela 10 ore începând a dat audiențe.

În cercurile curții se vorbesce tot cu mai multă hotărîre, că serbările jubilarie proiectate în Decemvre nu se vor ține.

Viena, 14 Septemvre. Ministrul-șeședinte Banffy a prezentat ađi spre sancțiune prealabilă proiectul de lege despre eternisarea memoriei împărătesei-regine.

Viena, 14 Septemvre. După avisările de până acum, numărul corónelor, ce se vor depune pe catafalcul împărătesei, trece peste 1000.

Roma, 14 Septemvre. Puterile europene plănuesc a adresa Pórtei un ultimatum, prin care Pórta va fi provocată să-și retragă fără amânare trupele din Creta și să primescă autonomia insulei în forma cum a fost normată mai înainte. Dacă Pórta se va opune, puterile vor scóte trupele turcescî cu forța din insulă.

DIVERSE.

Invențiunea plicului. Plicul a fost inventat în 1820 de Brewer, proprietarul unei papetării din Brighton, Englitera. Brewer făcuse la vitrina sa o exposițiune de hârtii de scrisori, așezând o cantitate mare de foi în formă de piramidă și începând dela cele mai mari și ajungând în vérf cu cele mai mici. Aceste din urmă aveau formatul cărților de visită din timpurile noastre. Pe vremea aceea adresa se făcea pe partea cealaltă a hârtiei de scrisori, îndoită și pecetluită; dér cu hârtiile cele mai mici cum se șe facă? Atunci îi veni lui Brewer ideia luminosă să închidă hârtiôra într'o copertă specială, și étă plicul găsit. Acesta avu un succes așa de mare, că peste câte-va săptămâni existau deja două-spre deuce fabrici și astăzi industria plicului ocupă mii de lucrători și aduce milioane

Cărți de cetit.

Dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele cărți. Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de-odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei“, orî a procura mai multe cărți de odată:

„Risete și zimbete“, de *T. V. Gheaja*. După cum și titula arată, este o carte de cuprins glumeț; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe. care te fac să-ți mai uiți de necasurile lumii și să izbucnesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Cartea Săténului de *Emanuel Părăcanu*. Conține mai multe romane populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Cuvântări bisericești pe sărbătorile de peste an, scrise tot de d-l canonic *Jovan Pavin*. Pe lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Conține vre-o 400 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început). prin postă 1 fl. 60 cr.

Predice pentru Duminicile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christe*. Conține predicii dela Duminica XI după Rosalii până la Duminica Vameșului. Prețul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bătărănești și naționale de I. Pop Reteganul. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu*. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința deșertă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Felicități în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, cântări diferite rudenii, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocațiuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Chinături de cari strigă feciorii în joc, de I. Pop Reteganul. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chinături de cari strigă feciorii în joc de I. Pop Reteganul. Prețul 12 cr. cu posta 15 cr.

Vinuri din pome, scriere în limba populară, de *Grigorie Halip*, profesor la școala agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagini, în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra mo-

dului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pome; cari pome sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a ave gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin postă 23 cr.)

Musa Someșană este o carte de poezii populare din jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bugnariu. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Poveștile Bănățului e o carte mare cu povești din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de G. Cătană. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

În viltore, romane și impresii, de distinsul scriitor român *A. Vlăduță*. Conține 24 scrieri diferite. Prețul 70 cr. (cu posta 75 cr.)

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de *I. C. Panțu*, profesor la școala comercială superioară din Brașov. O broșură de 48 pagini, în care se arată calcularea intereselor pe an, pe lună și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de orî și cine; de-asemena modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. — Prețul 40 cr. (1 leu) plus 3 cr. porto.

„**Juvenilia**“ este numele unei bogate colecțiuni de scrieri în prosă și poezie, scrise de d-l *Sextil Pușcariu*. Conține vre-o 14 piese diferite în prosă și cam pe atâtea poezii. Cartea, frumos tipărită, conține 264 pag. 8° și costă 80 cr. (cu porto 85 cr.). Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

„**Predici pentru Duminică**“ de *Iustin Popșiu*, învățatul scriitor bisericesc, marele orator și bunul Român de odinioară. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, cuprindend predicii frumoase pentru toate Duminicile de peste an. Prețul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Memorii din 1848-49 de regretatul *Vasiliu Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848-49. Istoriisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țe-

ranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunei și atât de favorabil sprețiată din partea țăerelor noastre. Conține vre-o 25 figuri în text. Prețul 85 cr. trimis francoat.

Din „**Biblioteca teatrală**“ edată de „Societatea pentru crearea unui fond de teatru român“ au apărut până acum următoarele patru broșuri: 1) **Sore cu ploiă**, comediă într'un act de *Iosif Vulcan*, însoțită de un prolog în versuri. Persónele din această piesă sunt reprezentate prin 7 dame și 6 bărbați. Scena se petrece la băile dela Mehadia în timpul present. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto). — 2) **Idil la țără**, comediă într'un act localisată de *Maria Baiulescu*. Persónele sunt reprezentate prin 3 dame și 6 bărbați. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto). — 3) **Biletul de tramvaj**, comediă într'un act de *Gr. Mărușeanu*. Persónele sunt reprezentate prin 2 bărbați și 2 dame. Acțiunea se petrece în Bucuresci în timpul present. Prețul 15 cr. (plus 3 cr. porto). — 4) **Un om buclucaș**, comediă într'un act, localisată de *Maria Baiulescu*. Persónele sunt reprezentate prin o damă și cinci bărbați. Scena se petrece în apropiere de Bucuresci. Prețul 20 cr. (plus 3 cr. porto.) Tóte aceste piese se pot procura de la librăria proprietară N. I. Ciureu, cum și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**.
Redactor responsabil: **Gregoriu Maier**.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Septevre 1898.

Renta ung. de aur 4%	119.80
Renta de coróne ung. 4%	98.30
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.70
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cáil. fer. ung. de est. I. emis.	120.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.15
Bonuri rurale croate-slavone	97.25
Impr. ung. cu premii	162.25
Losuri pentru req. Tisei și Seghedin	140.50
Renta de argint austr.	101.45
Renta de hârtie austr.	101.20
Renta de aur austr.	120.95
Losuri din 1860.	140.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	904.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	391.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	356.50
Napoleoniori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.82 1/2
London vista.	120.10
Paris vista	47.52
Rente de coróne austr. 4%	101.40
Note italiene.	44 20 1/2

Cursul pieței Brașov.

Din 15 Septevre 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.48	Vënd.	9.50
Argint român. Cump.	9.44	Vënd.	9.47
Napoleoniori. Cump.	9.51	Vënd.	9.53 1/2
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Seris. fone. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Croitorie bărbătească modernă.

GEORGE BUCĂ

Brașov, Strada Hirscher Nr. 5, vis-à-vis de teatru.

Esecută tot-felul de haine bărbătești, după jurnalele cele mai noue. — Pentru

Sesonul de toamnă și de iernă

au sosit stofe moderne englești, calitate bună, din lână curată, pentru **costume, baltóne și pardi-seuri**, asemenea stofe negre pentru haine de salon. Esecutare solidă și promptă, pe lângă prețuri moderate.

Croială franțesă după un sistem special.

Comandele se esecută în timpul cel mai scurt, avend și lucrători din cei mai buni la dispoziție.

Cu totă stima:
George Bucă.

361,2—3.

La o bogăție nevisată pôte cineva foarte ușor ajunge,
cu risic în proporție mică numai prin

Loteria de clasă reg. ung.

Sau emis în total 100,000 losuri, din cari 50,000 câștigă și 50,000 perde, prin urmare cade pe

„**tot al doilea los un câștig.**“

Cel mai mare câștig în cas favorabil este

UN MILION CORÓNE.

Apoi urmază câștiguri de 400,000, 200,000, 100,000, 60,000, 40,000, 2 à 30,000, 3 à 20,000, 20 à 10,000, 50 à 5000, 400 à 2000, 720 à 1000, 1000 à 500, 27800 à 200 Coróne. **Tragerea se începe cu**

14 Septevre st. n. și se sfirșeste la 13 Octomvre.

LOSURİ întregi à fl. 80, un jumătate à fl. 40, a patra parte à fl. 20, a opta parte à fl. 10.

Se află de vëndare în număr restrins la singura colectură principală a

Casei de bancă IACOB L. ADLER & Fratele.

Fie-cărui participant după tragerea loteriei i-se trimite lista oficială, și câștigurile se plătesc îndată fără nici o scădere.